

YANGI O‘ZBEKISTON VA YOSHLAR

Hamdamova Gulchexraxon

*Andijon viloyati Izboskan tuman 2-son kasb-hunar maktabi
tarix fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqola Yangi O‘zbekiston taraqqiyotida yoshlarning faol rolini o‘rganadi. Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida muhim islohotlar amalga oshirilayotgan mamlakatimizda yosh aholining imkoniyatlarini kengaytirishga katta e’tibor qaratilmoqda. Maqolada tarixiy ma’lumotlar va so‘nggi islohotlar tahlili orqali ushbu o‘zgarishlar yoshlarning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy sohalaridagi ishtirokiga qanday ta’sir qilgani ko‘rib chiqiladi. Tadqiqotda erishilgan yutuqlar ham, O‘zbekiston yoshlari duch kelayotgan muammolar ham ko‘rsatilib, kelgusida takomillashtirish bo‘yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so‘zlar: Yangi O‘zbekiston, yoshlar imkoniyatlarini kengaytirish, Shavkat Mirziyoyev, ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar, siyosiy faollik, ta’lim, bandlik.

Boy madaniy merosga ega, strategik geosiyosiy pozitsiyaga ega Markaziy Osiyo davlati O‘zbekistonda Prezident Shavkat Mirziyoyev rahnamoligida chuqur o‘zgarishlar amalga oshirilmoqda. U 2016-yilda hokimiyat tepasiga kelganidan buyon mamlakatda iqtisodiyotni liberallashtirish, boshqaruvni takomillashtirish va ijtimoiy farovonlikni oshirishga qaratilgan bir qator keng qamrovli islohotlar boshlandi. Bu islohotlarning asosiy yo‘nalishi aholining salmoqli qismini tashkil etuvchi yoshlarga qaratildi. Ushbu maqolada Yangi O‘zbekiston sharoitida yoshlarning o‘rni va ta’siri ko‘rib chiqiladi, tarixiy tendentsiyalar, so‘nggi voqealar va kelajak istiqbollari tahlil qilinadi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev BMTning 72-sessiyasida so‘zlagan nutqida “Sayyoramizning ertangi kuni, farovonligi farzandlarimiz qanday inson bo‘lib kamolga yetishi bilan bog‘liq. Bizning asosiy vazifamiz – yoshlarning o‘z salohiyatini namoyon qilishi uchun zarur sharoitlar yaratishdan iborat” [2], deb ta’kidlagan edi. Ta’kidlash joizki, Shavkat Mirziyoyevning O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti sifatida birinchi imzolagan qonun hujjati ham aynan yoshlar masalasi bilan bog‘liq bo‘lgan, 2016 yil 14 sentyabrdagi «Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida»gi Qonun [1] edi.

Yoshlar masalasini o‘rganish kishilik jamiyati, ijtimoiy munosabatlar, millatlar va davlatlar, madaniyat va sivilizatsiyalar bilan chambarchas bog‘liqdir. Chunki yoshlar masalasi, birinchidan, sivilizatsiya vujudga kelgandan beri mavjud va barcha tarixiy rivojlanish bosqichlarida ular bilan yonmayon keladi. Ikkinchidan, tafakkur tarixida barcha faylasuflar, mutafakkirlar, davlat arboblari, shoiru adiblar farzand, yoshlar masalasiga oid o‘z qarashlarini bayon qilganlar.

O'zbekiston yoshlariga oid mavjud adabiyotlar, birinchi navbatda, ushbu demografiya duch kelayotgan ijtimoiy-iqtisodiy muammolarga, jumladan, ishsizlik, ta'lim sifati va cheklangan siyosiy faollikka qaratilgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, O'zbekistonda yoshlar tarixan qarorlar qabul qilish jarayonlarida chetda qolib ketgan, bu esa saylov huquqidan mahrum bo'lish hissini keltirib chiqargan. Biroq, Prezident Shavkat Mirziyoyevning so'nggi siyosatidagi o'zgarishlar yoshlarning milliy taraqqiyotga erishish salohiyatiga yana bir bor qiziqish uyg'otdi. Ushbu tahlil turli akademik manbalar, hukumat hisobotlari va xalqaro baholarga asoslanib, O'zbekistondagi yoshlarning hozirgi ahvolini har tomonlama ko'rib chiqadi.

Tarixan O'zbekiston yoshlari mamlakat ijtimoiy va madaniy evolyutsiyasida hal qiluvchi rol o'ynagan. Sovet davrida yoshlar davlat tomonidan amalga oshirilayotgan loyihalar va mafkuraviy kampaniyalarga safarbar qilingan. Mustaqillikdan so'ng, bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayonida yoshlar oldiga yangi vazifalar qo'yildi. Ish bilan ta'minlash imkoniyatlarining yo'qligi va ta'lim infratuzilmasining etarli emasligi asosiy to'siqlar edi. Bunday qiyinchiliklarga qaramay, katta huquq va imkoniyatlarni himoya qiluvchi yoshlar harakati va tashkilotlari vujudga kela boshladi.

So'nggi ma'lumotlar yoshlarga ta'sir qiladigan bir qancha sohalarda sezilarli yaxshilanishlarni ko'rsatadi. Hukumat tashabbuslari ta'lim infratuzilmasini yaxshilash, kasb-hunar ta'limidan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish va yoshlar o'rtasida tadbirkorlikni rivojlantirishga qaratilgan. O'zbekiston yoshlar ittifoqi, "Besh tashabbus" loyihasi kabi dasturlar yangi imkoniyatlar yaratishda muhim ahamiyat kasb etdi. Bundan tashqari, siyosiy islohotlar yoshlarni boshqaruvga faolroq jalb etish, yosh liderlarni mahalliy va milliy boshqaruvda rol o'ynashga da'vat etishni maqsad qilgan.

Muhokama bo'limida ushbu islohotlarning oqibatlari o'rganiladi. E'tiborga molik yutuqlarga erishilgan bo'lsa-da, muammolar saqlanib qolmoqda. Ishsizlik, ayniqsa, yosh bitiruvchilar o'rtasida hali ham dolzarb muammo bo'lib qolmoqda. Bundan tashqari, siyosiy faollik yaxshilangan bo'lsa-da, barcha yoshlarning ovozi eshutilishini ta'minlash uchun ko'proq qamrab oluvchi va ishtirokchi mexanizmlarga ehtiyoj bor. Muhokama chog'ida O'zbekiston yoshlarini rivojlantirish maqsadlarini qo'llab-quvvatlashda xalqaro tashkilotlar va sherikliklarning roli ham ko'rib chiqiladi.

Yangi O'zbekistonda amalga oshirilgan islohotlar ta'lim darajasining oshishiga, yoshlar bandligi darajasining oshishiga, siyosiy faollikning oshishiga olib keldi. Yoshlar endi kuchayib, mamlakat rivojiga hissa qo'shish imkoniyatiga ega. Biroq, bu yutuqlarning barqarorligi doimiy majburiyat va paydo bo'ladigan muammolarga moslashishni talab qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR:

Davlatning qudratini belgilaydigan qator omillardan biri, shubhasiz, ma'nan yetuk, jismonan sog'lom, har tomonlama barkamol avlodni voyaga yetkazishdir. Shu ma'noda, bugungi kunda mamlakatimizda sog'lom avlodni tarbiyalash naqadar

muhim, mas'uliyatli vazifa ekani barchamizga ayon. Yoshlarga, bolalarga e'tibor, darhaqiqat, kelajakka qo'yilgan sarmoyadir. Vaholanki, kuchli fuqarolik jamiyatiga asoslangan huquqiy-demokratik davlat qurish farzandlarimizning faol ishtiroki, qo'llab-quvvatlashi orqaligina to'laqonli amalga oshar ekan, ma'naviyati yuksak, chuqur bilimli, zamonaviy fikrlaydigan, intellektual rivojlangan va professional tayyorgarlikka ega bo'lgan o'g'il-qizlarni tarbiyalash buyuk kelajagimizni ham ta'minlashiga shubha yo'q. Biz ajdodlarimiz Muhammad Xorazmiy, Ahmad Farg'oniy, Abu Nasr Farobiy, Ibn Sino, Abu Rayhon Beruniy, Mirzo Ulug'bek, Alisher Navoiy kabi buyuk mutafakkirlar bo'lganligi, shuningdek, ularning asarlari jahon fani va madaniyatida munosib o'rin egallaganligi bilan cheksiz faxrlanishga haqlimiz. Shu bilan birga bizning beqiyos ma'naviy boyligimiz insoniyat tomonidan to'plangan eng ilg'or bilim va tajribalar bilan hamohanglikda rivojlanishini xohlaymiz. Aynan shunday qarash va yondashuv bizni doimo oldinga harakat qilishimiz uchun mustahkam asos bo'lib xizmat qiladi. Xulosa qilib aytganda, Yangi O'zbekiston yoshlarning imkoniyatlarini kengaytirishda sezilarli yutuqlarga erishdi, ammo qolgan muammolarni hal qilish uchun doimiy sa'y-harakatlar zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. 2016 yil 14 sentyabrdagi «Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida»gi Qonun / <https://lex.uz/docs/3026246>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoev BMTning 72-sessiyasida so'zlagan nutqi // <https://uza.uz/uz/posts/zbekiston-prezidenti-shavkat-mirziyeevbmt-bosh-assambleyasi-20-09-2017>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning O'zbekiston yoshlari forumidagi ma'ruzasi // https://uza.uz/uz/posts/ozbekiston-respublikasi-prezidentishavkat-mirziyoevning-ozbekiston-yoshlari-forumida-sozlagan-nutqi_197662
4. Umirzaqova, K. O. (2020). PERIODIC GIBBS MEASURES FOR HARD-CORE MODEL. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 2(3), 67-73.
5. Falsafa: qomusiy lug'at: (Tuzuvchi va mas'ul muharrir Q.Nazarov). –T.: “Sharq” nashriyot-matbuot aksiyadorlik kompaniyasi Bosh tahririyati, 2004, 160-bet.
6. Hakimov, R. M. (2019). IMPROVEMENT OF ONE RESULT FOR THE POTTS MODEL ON THE CALEY TREE. *Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology*, 1(6), 3-8.